

Oponentský posudek na habilitační práci

Název práce: Modely přežití ve finanční a pojistné praxi

Habilitant: Mgr. David Zapletal, Ph.D.

Oponent: doc. Mgr. David Hampel, Ph.D.

Oponentský posudek habilitační práce Mgr. Davida Zapletala, Ph.D. jsem vypracoval na základě žádosti pana prof. Ing. Jakuba Fischera, Ph.D., děkana Fakulty informatiky a statistiky, Vysoké školy ekonomické, ze dne 22. 5. 2024. Posuzovaná habilitační práce je předložena ve formě knihy. Typově by bylo možné knihu zařadit nejspíše mezi pokročilé učebnice, což si vynucuje poněkud jiný styl a obsah hodnocení než pro čistě vědeckovýzkumné publikace se standardní strukturou.

Aktuálnost zpracovávaného tématu, mezera ve výzkumu

Analýza přežití je stále aktuálním tématem. Lze očekávat, že její význam bude narůstat díky automatizovanému pořizování rozličných typů dat, včetně dat cenzorovaných. V dnešní době, která často vede v kvantitativních oblastech k nepřiměřenému zjednodušení, vidím význam práce i v tom, že se zde zdůrazní odlišnost od dat necenzorovaných a vysvětlí se nutnost používat adekvátní metody analýzy. Práce nezaplňuje žádnou mezeru ve výzkumu, je ze své podstaty přehledová. Pokud vím, tak obdobná práce psaná česky není dostupná, v tomto by mohl být její přínos.

Cíle práce, struktura

Cíl práce není explicitně uveden (což je vzhledem k jejímu charakteru pochopitelné), lze jej chápat jako shrnutí problematiky a ukázání výpočetních možností pro akademické pracovníky a praktické výzkumníky s potřebou analyzovat specifický typ dat. Práce nejdříve popisuje analyzovaný typ dat, zpracovávané datové soubory a základní pojmy analýzy přežití. Zde by bylo vhodné (např. v úvodu práce) deklarovat, jaké vstupní znalosti čtenáře se předpokládají. Pokročilejší pasáže plynule navazují, na konci jsou uvedeny další možnosti analýzy. Kapitoly, kde

to má smysl, jsou uzavřeny praktickou ukázkou analýzy dat s komentovanými výstupy. Práce v softwaru je podrobně vysvětlována, souvisejší kódy jsou vhodně umístěny do příloh.

Přehled literatury

V první kapitole jsou ve stručnosti uvedeny odkazy na aplikace analýzy přežití v různých oborech. Od kapitoly 4.2 jsou citovány zdroje i u matematického popisu prezentovaných metod a výpočtů. Celkově je pokrytí literaturou zcela přiměřené stylu posuzované publikace. Citovány jsou i dvě publikace habilitanta.

Dosažené výsledky

Styl posuzované práce nepředpokládá nalezení výsledků či řešení výzkumného problému, a ani taková část práce není přítomna. Jako výsledky práce je možné považovat příklady aplikace teoreticky prezentovaných přístupů na reálná data. Výsledkem v širším slova smyslu je i vytvoření smysluplného přehledu přístupů k analýze přežití, diskuse variantních metod a nalezení softwarových prostředků k praktické realizaci analýzy přežití. Nemám pochybnosti o správnosti teoretických částí ani příkladů, a to nejen pro prostudování textu práce, ale i proto, že kniha představující habilitační práci prošla samostatnou recenzí odborníky z příslušného oboru, a má tak potenciál stát se respektovaným zdrojem ve vědecké i profesní komunitě.

Přínosy práce

Mezi přínosy práce je možné zařadit následující:

- Vybudování přehledu o analýze přežití, který je snadno čitelný, vysvětlený od základů, s odvozenými a popsány vztahy. Pro čtenáře, kteří absolvovali kurzy matematiky a statistiky v češtině, je pak přínosem i jazyk publikace.
- Nalezení softwarového řešení pro jednotlivé metody analýzy přežití doprovázené komplexními komentovanými příklady.
- Uvedení pokročilých přístupů k analýze přežití a naznačení dalších metod, kudy se analýza přežití může ubírat.

Formální úprava a jazyková úroveň

Formální stránka práce je na vysoké úrovni, a to včetně matematických vzorců. Z mého pohledu je problematické použití desetinné tečky v česky psaném textu, ale chápu potřebu sladit formu psaní oddělovače desetinných čísel s výstupy softwaru. Výjimečně se v práci vyskytují nedokonalosti jako například dole na straně 37: „integrace do jedné ... = 0“, které však nesnižují odbornou úroveň textu.

Další otázky, podněty a připomínky k obhajobě práce

1. Jakým způsobem je kniha představující habilitační práci distribuována, kde je možné ji zakoupit?
2. Byla či bude práce využita při výuce na instituci habilitanta? V rámci jakých studijních programů by to bylo potenciálně možné?
3. Práce obsahuje četné originální analýzy dat. Uvažuje habilitant o jejich publikaci ve formě vědeckých článků?
4. Jak by sám habilitant shrnul vědecké přínosy jeho habilitační práce?

Závěrečné hodnocení

Celkově je možno konstatovat, že habilitační práce je na vysoké odborné úrovni, teoretický text je doplněn empirickými analýzami s diskusí výsledků. Domnívám se, že předložená habilitační práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji

doporučuji k obhajobě před Vědeckou radou.

V Brně dne 20. srpna 2024

doc. Mgr. David Hampel, Ph.D.
Ústav statistiky a operačního výzkumu
PEF MENDELU

